

УДК 351:65:37

DOI <https://doi.org/10.32840/pdu.2023.1.28>**І. І. Долуда**<https://orcid.org/0000-0003-4336-4034>аспірант Інституту права та інтелектуальної власності
Національного університету «Одеська юридична академія»

АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВИЙ СТАТУС СУБ'ЄКТІВ ПУБЛІЧНОГО АДМІНІСТРУВАННЯ, ЯКІ ЗДІЙСНЮЮТЬ ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ЕКСПОРТУ ТА ІМПОРТУ ТОВАРІВ ВІЙСЬКОВО ПРИЗНАЧЕННЯ ТА ПОДВІЙНОГО ПРИЗНАЧЕННЯ В УКРАЇНІ

В статті розкрито зміст адміністративно-правового статусу суб'єктів публічного адміністрування, які здійснюють правове регулювання експорту та імпорту товарів військово призначення та подвійного призначення в Україні. Доведено, що це сукупність визначених законодавством України адміністративних обов'язків та прав Кабінету міністрів України, Міністерство економіки України та Державної служби експортного контролю України з метою забезпечення національної безпеки, Збройних Сил та інших сил безпеки і оборони України зброєю та товарами військового призначення для Перемоги. Кабінет Міністрів України здійснює публічне адміністрування шляхом видання спеціальних підзаконних нормативно-правових актів та прийняття індивідуальних актів. Міністерство економіки України, шляхом прийняття індивідуальних рішень та здійснення контролю за діяльністю Державної служби експортного контролю України. Головним суб'єктом публічної адміністрації, який безпосередньо здійснюють публічне адміністрування експорту та імпорту товарів військово призначення та подвійного призначення є Державна служба експортного контролю України. До основних її адміністративних обов'язків відноситься узагальнення практики, розробка проєктів нормативно-правових актів, ведення автоматизованої системи державного експортного контролю, здійснення контролю за суб'єктами мілітарної зовнішньоекономічної діяльності. До основних адміністративних прав Державної служби експортного контролю України відноситься компетенції щодо реєстрація суб'єктів здійснення міжнародних передач товарів та видача дозволів на здійснення міжнародних передач товарів, видачі міжнародних імпортих сертифікатів, які містять державні гарантії та проведення відповідних розслідувань.

Ключові слова: адміністративний орган, адміністративні обов'язки, адміністративні права, адміністративно-правовий статус, експорт, зброя, імпорт, правове регулювання, суб'єкт публічного, адміністрування, товари військово призначення, товари подвійного призначення.

Актуальність дослідження. Питання забезпечення національної безпеки України здійснюється певними суб'єктами публічної адміністрації. В умовах повномасштабного російсько-терористичного вторгнення, що розпочалося 24 лютого 2022 р. воно піднялось з новою гостротою. Українське військо необхідно забезпечити якісною та технологічною зброєю яка в рази має перевищувала за ефективністю рашиську. Це неможливо здійснити без

виваженого правового регулювання експорту та імпорту товарів військово призначення та подвійного призначення. Так як невиправдано суворі правила імпорту зброї та товарів військового призначення може привести до штучного дефіциту їх на полі бою. Що є неприпустимим. З іншого боку не можливо допустити експорт зброї та товарів подвійного призначення з України без нагальної об'ґрунтованої необхідності та тільки у виключних випад-

ках. Іншими словами питання правового регулювання експорту та імпорту товарів військового призначення та подвійного призначення в умовах сьогодення підкреслюється більш рельєфно.

Публічне адміністрування аналізованої нами сфери здійснюється чітко визначеними законодавством України суб'єктами публічної адміністрації. Їх правовий статус в умовах повномасштабного російсько-терорестичного вторгнення потребує як теоретичного так і практичного вдосконалення. Усе вище наведене і обґрунтовує актуальність цієї статті.

Огляд останніх досліджень. До питання загальнотеоретичних та деяких спеціальних аспектів проблеми правового регулювання експорту та імпорту товарів військового призначення та подвійного призначення в Україні звертали свою увагу вчені праники В. Галуцько, С. Гусарев, Н. Коваль, А. Калімбет, М. Кочеров, О. Коротун, О. Павліченко, О. Панфілов, І. Підберезних, Л. Ржеутська, А. Чемодурова, Ю. Швець, Є. Ярусевич та ін. Проте, безпосередньо аналізовану нами проблематику вони не аналізували, а засаджувати свої наукові пошуки на дотичних суспільних відносинах.

Формулювання цілей статті. *Мета статті* полягає в тому, щоб на основі теорії адміністративного права, діючого законодавства, практики діяльності публічної адміністрації розкрити адміністративно-правовий статус суб'єктів публічної адміністрації, які здійснюють правове регулювання експорту та імпорту товарів військового призначення та подвійного призначення в Україні.

Виклад основних положень. В попередніх наших працях ми довели, що правове регулювання експорту та імпорту товарів військового призначення та подвійного призначення в Україні – це адміністративна діяльність спеціальних та загальних суб'єктів публічної адміністрації на основі реалізації норм права, прописаних в спеціального профільному законі та підзаконних нормативно-правових актах Кабінету Міністрів України, які здійснюється да допомогою спеціального публічного інструментарію (дозволів) з метою забезпечення Збройних сил інших сил

безпеки і оборони України усім необхідним для відбиття збройної агресії російсько-терорестичних військ, звільнення усіх тимчасово окупованих територій. Зроблено висновок, що головним спеціальним суб'єктом публічно адміністрації який здійснює державний контроль за міжнародними передачами товарів військового призначення, подвійного використання та інших товарів є Державна служба експортного контролю України [1].

Реалізацію державної політики в галузі державного експортного контролю забезпечують центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері державного експортного контролю, а також міністерства, інші центральні органи виконавчої влади, розвідувальні органи України, уповноважені згідно із законодавством здійснювати заходи в галузі державного експортного контролю. Зазначені органи виконавчої влади можуть також залучати до участі в здійсненні заходів державного експортного контролю інші центральні органи виконавчої влади, представництва України за кордоном та юридичних осіб, діяльність яких безпосередньо не пов'язана з державним експортним контролем, за згодою їх керівників [2].

Проте, верхне за ієрархією місце в системі органів виконавчої влади, як в цілому у системі адміністративного права так й в аналізованій нами сфері займає Кабінет Міністрів України. Так наприклад, Уряд України може встановлювати перелік товарів, на міжнародні передачі яких не поширюється дія Закону України «Про державний контроль за міжнародними передачами товарів військового призначення та подвійного використання» період дії воєнного стану на території України [2].

Згідно з однойменним законом Кабінет Міністрів України є вищим органом у системі органів виконавчої влади. Він здійснює виконавчу владу безпосередньо та через міністерства, інші центральні органи виконавчої влади, Раду міністрів Автономної Республіки Крим та місцеві державні адміністрації, спрямовує, координує та контролює діяльність цих органів. Кабінет Міністрів України відповідальний перед Президентом України і Верховною Радою

України, підконтрольний і підзвітний Верховній Раді України у межах, передбачених Конституцією України [3].

О. Панфілов та А. Калімбет структуру адміністративно-правового статусу Кабінету Міністрів України розкриває шляхом детермінування таких елементів, як: нормативно-правова основа; принципи функціонування; мета та завдання; компетенція; порядок формування; порядок ухвалення рішень. Нормативну основу діяльності Кабінету Міністрів України становлять акти загального характеру, які встановлюють основні положення про органи виконавчої влади, і акти спеціального характеру, які конкретизують усі важливі аспекти діяльності Уряду України. Метою функціонування Кабінету Міністрів України як суб'єкта публічної адміністрації виділено забезпечення публічних інтересів, а також здійснення належного публічного адміністрування в тих сферах суспільних відносин, у межах яких його наділено повноваженнями. Завдання як елемент адміністративно-правового статусу спрямовано на конкретизацію мети та відображено на нормативному рівні. Компетенція Кабінету Міністрів України складається з таких трьох елементів, як: повноваження, предмет відання, функції. Повноваження є сукупністю прав та обов'язків, якими наділено вищий орган виконавчої влади. Як предмет відання визначаються сфери суспільних відносин, у межах яких можуть бути реалізовані закріплені за Кабінетом Міністрів України повноваження [4].

В теорії адміністративного права існують певні тенденції на юридичну природу адміністративно правового статусу. На думку М. Кочерова адміністративно-правовий статус спеціального суб'єкта публічної адміністрації визначаються сферою її державного управлінського впливу яка пов'язана з основними завданнями поліції, а саме: реалізація державної політики у сферах забезпечення охорони прав і свобод людини, інтересів суспільства і держави, протидії злочинності, підтримки публічної безпеки та порядку; внесення на розгляд міністру пропозицій щодо забезпечення формування державної політики у зазначених сферах; надання в межах, визначених законом, послуг з причин

ситуацій потребують такої допомоги. Вчений визначає, адміністративно-правовий статус владного суб'єкта публічної адміністрації як загальнотеоретичну категорію, яка характеризує певне положення цього його в державі. Він включає в себе мету, завдання та функції поліції у цій сфері, структурноорганізаційний елемент, який розкриває систему та структуру органів та підрозділів, які реалізують реформи, їх взаємодія, підконтрольність та підзвітність з цих питань. Компетенційний елемент характеризує повноваження, обов'язки, предмети відання по втіленню запланованого [5]. Так зокрема згідно з ст. 49 Закону України 27 лютого 2014р. № 794-VII Кабінет Міністрів України на основі та на виконання Конституції і законів України, актів Президента України, постанов Верховної Ради України наділений компетенцією видавати обов'язкові для виконання акти - постанови і розпорядження. Акти Кабінету Міністрів України нормативного характеру видаються у формі постанов Кабінету Міністрів України. Акти Кабінету Міністрів України з організаційно-розпорядчих та інших поточних питань видаються у формі розпоряджень Кабінету Міністрів України [6]. Наприклад, Постановою Кабінету Міністрів України від 20 листопада 2003 р. № 1807 затверджено Порядок здійснення державного контролю за міжнародними передачами товарів військового призначення [7].

О. Коротун акцентує увагу на тому, що сучасні тенденції розвитку демократичних засад, трансформаційні процеси політичного, економічного та суспільного розвитку зумовлюють необхідність реформування системи державного управління. Усе це позначається на закріпленні за публічною адміністрацією цілей і завдань, форм та методів діяльності, призводить до зміни прав та обов'язків, функцій, механізму правового регулювання, застосування адміністративно-правових норм, що неминуче пов'язане з адміністративно-правовим статусом публічної адміністрації. Адміністративно-правовий статус публічної адміністрації, характеризують через такі юридичні інститути: публічні суб'єктивні права та юридичні обов'язки; правосу́б'єктність; суб'єкти й об'єкти управ-

ління; адміністративно-правові гарантії; державний примус тощо. Акцентовано, що у системі юридичних норм, які визначають адміністративно-правовий статус суб'єкта публічної адміністрації, провідну роль відіграють норми адміністративного права. Вченою констатовано, що функція адміністративного права набуває свого прояву у впливі на суспільні відносини шляхом встановлення правового регулятора, де регулятивна та охоронна функції адміністративного права поряд з іншими функціями управлінської діяльності посідають ключове місце в діяльності публічної адміністрації, що забезпечує охорону прав суб'єктів інтелектуальної власності [8]. В цілому О. Панфілов, А. Калімбет узагальнюють, що адміністративно-правовий статус це сукупність конкретно визначених суб'єктивних прав і обов'язків, які закріплюються за відповідним суб'єктом визначеними нормативно-правовими актами та гарантовані державою [9].

Найбільший об'єм адміністративної роботи щодо правового регулювання експорту та імпорту товарів військово призначення та подвійного призначення в Україні безпосередня здійснює Державна служба експортного контролю України. Основними завданнями якої є: реалізація державної політики у сфері державного контролю за міжнародними передачами товарів військового призначення, подвійного використання, а також внесення на розгляд Першого віце-прем'єр-міністра України - Міністра економіки пропозицій щодо забезпечення її формування; забезпечення захисту національних інтересів та зміцнення міжнародного авторитету України під час здійснення державного контролю за міжнародними передачами товарів шляхом забезпечення виконання міжнародних зобов'язань України, пов'язаних з нерозповсюдженням зброї масового знищення, засобів її доставки та обмеженням передач звичайних видів озброєння для недопущення їх застосування у терористичних та інших протиправних цілях; надання адміністративних послуг у сфері державного експортного контролю [10]. Наприклад, 22 липня 2022р. Голова Державної служби експортного контролю України О. Павліченко провів зустріч з

Надзвичайним і Повноважним Послом Республіки Індія Шрі Харш К. Джайном. На якій вони обговорили робочі питання та перспективи вдосконалення співпраці у сфері експортного контролю [11].

Взявши за основу норми адміністративного права з Положення про Державну службу експортного контролю України сформуємо адміністративні обов'язки та права аналізованої служби. До основних адміністративних обов'язків Держекспортконтролю відноситься наступні зобов'язання: здійснювати контроль за поданням суб'єктами здійснення міжнародних передач товарів звітів про фактично здійснені експорт та імпорт товарів; розробляти пропозиції щодо вдосконалення законодавства та узагальнювати практику застосування законодавства; здійснювати контроль за поданням суб'єктами здійснення міжнародних передач товарів звітів про результати проведення переговорів; проводити атестацію систем внутрішньофірмового експортного контролю; вести облік суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності, яким надано повноваження на право здійснення експорту, імпорту товарів військового призначення та товарів, які містять відомості, що становлять державну таємницю; проводити перевірку щодо відповідності законодавству документів, на підставі яких здійснено міжнародну передачу товарів, доставку товарів до кінцевих споживачів; здійснювати заходи з виконання рішень Ради Безпеки ООН щодо встановлення (скасування) ембарго на експорт товарів; сприяти залученню технічної, фінансової та інших видів допомоги від іноземних держав і міжнародних організацій для вдосконалення національної системи державного експортного контролю; готувати пропозиції щодо укладення та денонсації міжнародних договорів України, укладати у межах своїх повноважень міжвідомчі міжнародні договори України і забезпечує виконання зобов'язань України за міжнародними договорами; забезпечувати щорічне інформування Верховної Ради України про обсяги міжнародних передач окремих категорій озброєнь за формою, що використовується для подання відповідної інформації до ООН та ОБСЄ, а також про загальні обсяги экс-

порту Україною товарів військового призначення; забезпечувати функціонування автоматизованої системи державного експортного контролю [10]. Наприклад, після початку повномасштабного вторгнення російсько-терорестичних військ в Україну 24 лютого 2022р. Держекспортконтроль у співпраці з Мінекономіки і Секретаріатом Кабінету Міністрів України розроблено та забезпечено внесення змін до Постанови Кабінету Міністрів України від 1 березня 2022 р. №174, згідно яких без дозволу Держекспортконтролю можна ввозити в Україну, як благодійну допомогу певні товари, включаючи квадрокоптери, коліматорні приціли та тепловізори, призначені для Збройних сил України та інших законних збройних формувань України [12].

До основних адміністративних прав Держекспортконтролю відноситься: реєстрація суб'єктів здійснення міжнародних передач товарів; видача дозволів (висновки) на право здійснення міжнародних передач товарів; видавати висновки на право проведення переговорів, пов'язаних з укладенням зовнішньоекономічних договорів (контрактів) щодо здійснення експорту товарів; видача міжнародних імпорتنних сертифікатів, які містять державні гарантії щодо використання товарів у заявлених цілях; надавати юридичним особам повноваження на провадження діяльності щодо попередньої ідентифікації товарів у сфері державного експортного контролю; проводити експертизу у сфері державного експортного контролю; проводити розслідування, пов'язані з порушенням суб'єктами здійснення міжнародних передач товарів вимог законодавства у сфері державного експортного контролю, та за їх результатами притягує таких суб'єктів до відповідальності у межах; представляти Кабінет Міністрів України за відповідними дорученнями Уряду України у міжнародних організаціях та під час укладання міжнародних договорів з питань експортного контролю, нерозповсюдження зброї масового знищення і засобів її доставки та обмеження передач звичайних видів озброєння [10].

В системі адміністративних органів які здійснюють правове регулювання неможливо обійти стороною Міністерство еконо-

міки України. Яке є центральним органом виконавчої влади, діяльність якого спрямовується і координується Кабінетом Міністрів України. Мінекономіки є головним (провідним) органом у системі центральних органів виконавчої влади із забезпечення реалізації державної економічної, цінової, інвестиційної та зовнішньоекономічної політики, а також міжвідомчої координації з питань економічного і соціального співробітництва України з ЄС. До його адміністративних обов'язків законодавством віднесено: моніторинг розвитку зовнішньоекономічних зв'язків; аналіз ефективності експорту та імпорту товарів (робіт, послуг); розробка і забезпечення заходів щодо розвитку та удосконалення структури експорту та імпорту товарів (робіт, послуг); розробка рекомендацій для відповідних галузей економіки з урахуванням кон'юнктурних змін на світовому ринку; участь у формуванні державної політики у сфері експортного контролю [13]. Так зокрема по виконанню зазначених завдань 10 лютого 2023 р. Кабінет Міністрів України розширив перелік компаній військово промислового комплексу, яким надано право імпорту товарів військового призначення для потреб власного виробництва та експорту товарів військового призначення власного виробництва. Таке рішення спрямоване на лібералізацію ринку. Також воно дозволить суттєво пришвидшити процеси з виготовлення та постачання на фронт зброї, яка так потрібна зараз нашим захисникам [14].

Висновки. Усе вищевикладене дає можливість сформулювати наступні узагальнення щодо адміністративно правового статусу суб'єктів публічного адміністрування, які здійснюють правове регулювання експорту та імпорту товарів військового призначення та подвійного призначення в Україні:

- до основним адміністративних органів в аналізованій сфері відноситься вищий орган виконавчої влади — Кабінет Міністрів України, Міністерство економіки України та Державна служба експортного контролю України;

- Кабінет Міністрів України здійснює публічне адміністрування шляхом видання спеціальних підзаконних норма-

тивно-правових актів та прийняття індивідуальних рішень;

– Міністерство економіки України, шляхом прийняття індивідуальних рішень та здійснення контролю за діяльністю Державної служби експортного контролю України;

– головним спеціальним суб'єктом публічної адміністрації, який безпосередньо здійснює публічне адміністрування експорту та імпорту товарів військово призначення та подвійного призначення є Державна служба експортного контролю України;

– до адміністративних обов'язків Державної служби експортного контролю України відноситься узагальнення практики, розробка проектів нормативно-правових актів, ведення обліку, ведення автоматизованої системи державного експортного контролю, здійснення контролю за суб'єктами мілітарної зовнішньоекономічної діяльності;

– залученню технічної, фінансової та інших видів допомоги від іноземних держав і міжнародних організацій для імпорту зброї в Україну, щорічне інформування Верховної Ради України про передачі озброєнь; забезпечення функціонування автоматизованої системи державного експортного контролю;

– до адміністративних прав Державної служби експортного контролю України відноситься компетенції щодо реєстрація суб'єктів здійснення міжнародних передач товарів та видача дозволів на здійснення міжнародних передач товарів; видачі міжнародних імпортерських сертифікатів, які містять державні гарантії, проведення розслідувань; та притягнення юридичних осіб до адміністративно відповідальності.

Отже, адміністративно-правовий статус суб'єктів публічного адміністрування, які здійснюють правове регулювання експорту та імпорту товарів військово призначення та подвійного призначення в Україні – це сукупність визначених законодавством України адміністративних обов'язків та прав Кабінету міністрів України, Міністерство економіки України та Державної служби експортного контролю України з метою забезпечення національної без-

пеки, Збройних Сил та інших сил безпеки і оборони України зброєю та товарами військово призначення для Перемоги.

Список використаної літератури:

1. Долуда І. Поняття правового регулювання експорту та імпорту товарів миського призначення та подвійного призначення в Україні. *Юридичний бюлетень*. Випуск 26. 2022. URL: <http://lawbulletin.oduvs.od.ua/archive/2022/26/17.pdf>
2. Про державний контроль за міжнародними передачами товарів військового призначення та подвійного використання : Закон України від 20 лютого 2003 р. № 549-IV. Верховна Рада України. 2022. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/549-15#Text>
3. Про Кабінет Міністрів України. Закон України від 27 лютого 2014 р. № 794-VII. *Відомості Верховної Ради*. 2014. № 13. ст. 222.
4. Панфілов О., Калімбет А. Адміністративно-правовий статус Кабінету Міністрів України: характеристика поняття та змісту. *Прикарпатський юридичний вісник*. № 2. 2021. URL: <http://pyuv.onua.edu.ua/index.php/pyuv/article/view/878>
5. Кочеров М. Поняття адміністративно-правового статусу Національної поліції України як суб'єкта забезпечення реформ *Юридичний науковий електронний журнал*. № 3. 2019. URL: http://www.lsej.org.ua/3_2019/77.pdf
6. Про Кабінет Міністрів України : Закон України 27 лютого 2014 р. № 794-VII. *Відомості Верховної Ради*. 2014. № 13. ст. 222
7. Порядок здійснення державного контролю за міжнародними передачами товарів військового призначення. Затверджено Постановою Кабінету Міністрів України від 20 листопада 2003 р. № 1807. Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1807-2003-%D0%BF#Text>
8. Коротун О. Адміністративно правовий статус суб'єктів публічної адміністрації, що забезпечить охорону прав інтелектуальної власності. *Вісник НТУУ «КПІ» Політологія. Соціологія. Право*. № 4 (44). 2019. URL: <http://visnyk-psp.kpi.ua/article/view/199697>
9. Панфілов О., Калімбет А. Адміністративно-правовий статус Кабінету Міністрів України: характеристика поняття та змісту. *Прикарпатський юридичний вісник*.

- № 2. 2021. URL: <http://pyuv.onua.edu.ua/index.php/pyuv/article/view/878>
10. Про затвердження Положення про Державну службу експортного контролю України. Затверджено Постановою Кабінету Міністрів України від 31 березня 2015 р. № 159. Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/159-2015-%D0%BF#Text>
11. Зустріч Голови Державної служби експортного контролю України Олександра Павліченка з Надзвичайним і Повноважним Послом Республіки Індія Шрі Харш Кумар Джайном. Державна служба експортного контролю України. 2022. URL: <https://www.facebook.com/DSECU.gov.ua/>
12. Про внесення змін до Постанови Кабінету Міністрів України від 1 березня 2022 р. № 174. Постанова Кабінету Міністрів України від 26 березня 2022 р. № 362. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/362-2022-%D0%BF#n2>
13. Положення про Міністерство економіки України. Затверджено Постановою Кабінету Міністрів України від 26 травня 2007 р. № 777. Верховна Рада України. 2022. URL: <https://www.kmu.gov.ua/npras/80532731>
14. Свириденко Ю. Спрощення процедур імпорту товарів військового призначення посилює українські оборонний комплекс. Міністерство економіки України. 2023. URL: <https://www.me.gov.ua/News/Detail?lang=uk-UA&id=286bc628-7621-4120-813b-4bc4fec5238e&title=OboronniKompleks>

Doluda I. Administrative and legal status of public administration entities that carry out legal regulation of export and import of military and dual purpose goods in Ukraine

The article discloses the content of the administrative and legal status of public administration entities that carry out legal regulation of export and import of military and dual purpose goods in Ukraine. It has been proven that this is a set of administrative duties and rights of the Cabinet of Ministers of Ukraine, the Ministry of Economy of Ukraine and the State Export Control Service of Ukraine determined by the legislation of Ukraine in order to ensure national security, the Armed Forces and other security and defense forces of Ukraine with weapons and military goods for Victory. The Cabinet of Ministers of Ukraine carries out public administration by issuing special bylaws and adopting individual acts. The Ministry of Economy of Ukraine, by making individual decisions and exercising control over the activities of the State Export Control Service of Ukraine. The main subject of public administration, which directly carries out public administration of export and import of military and dual purpose goods, is the State Export Control Service of Ukraine. Its main administrative duties include the generalization of practice, development of projects of regulatory and legal acts, record keeping, management of the automated system of state export control, and control over subjects of military foreign economic activity. The main administrative rights of the State Export Control Service of Ukraine include the competence to register entities carrying out international transfers of goods and issue permits for carrying out international transfers of goods, issuing international import certificates containing state guarantees and conducting relevant investigations.

Key words: *administrative and legal status, administrative body, administrative duties, administrative rights, dual purpose goods, export, imports, legal regulation, military goods, subject of public administration, weapon.*